

DE WARE KANT IN JEZELF HERVINDEN

De innerlijke revolutie die kan plaatsvinden is dat het bestaan van jezelf en anderen als persoon niet meer is dan een droom. Op dat moment wordt de onschuld van iedereen gezien en kan letterlijk alles vergeven worden.

JAN VAN DELDEN - INTERVIEW DOOR LUCY AUCH

Het thema van dit nummer is 'Innerlijke revolutie'. Is zo'n innerlijke revolutie mogelijk en wat is het dan volgens jou?
Innerlijke revolutie is de ware kant in jezelf weer mogen hervinden en daardoor doorzie je de kant in je die niet waar is.

Kun je iets doen om dat teweeg te brengen?

Je kunt hoogstens zeggen: er is een moment van genade nodig. Dat moment ... hoe puurder je ermee omgaat, hoe minder je denkt dat jij dat gedaan hebt, des te vlugger gaat het. Odysseus doet er 10 jaar over voordat hij helemaal aanvaardt dat het niet zijn slimheid is geweest die het paard van Troje verslagen heeft, maar Poseidon, en zo tot volledige overgave komt.

De snelste weg is zien dat je jezelf op de een of andere manier ergens verdroomd hebt, waardoor je erachter komt dat je dus niet de persoon bent die je denkt te zijn - dat je niet de droompersoon bent die je droomt, maar dat je de dromer bent van heel de droom. De hoofdpersoon van de verdroming gaat proberen de droom te veranderen, maar dat gaat niet. Die kan zich op een gegeven moment bijvoorbeeld gaan afvragen: hoe komt het dat ik hier niet gelukkig ben? Hoe komt het dat wat ik zoek liefde is en dat ik dat niet terugzie in mijn relaties?

Wat gebeurde er in jouw geval?

Toen ik mijn leraar Wolter Keers tegenkwam, was ik eigenlijk al een stukje op weg naar huis

Was die ontmoeting een soort bevestiging, herkenning?

Ik was al rijp om rechtstreeks te zien dat je niet de hoofdpersoon van de droom bent, maar de dromer van heel de

droom. En dat de personen in die droom allemaal die ene dromer delen. Dan word je wakker uit die droom en zie je tegelijkertijd dat iedereen lijdt in de droom.

Verledenverhalen

Gisteren was ik bijvoorbeeld met de buurvrouw in gesprek en maakte ik een domme fout. We hadden het over slakken op de planten en ik zeg: "Ja, ik dood ze de hele dag." Maar mijn buurvrouw gooit ze altijd over de muur heen. Net als de andere burens is ze boeddhist en ze mag dus niet doden. Zeg ik tegen haar: "Ja, ik heb hier dus de eerste jaren dat ik hier woonde alle diertjes - slakken, teken, al het ongedierte - voor jullie lopen doodmaken tot ik er groen en geel van zag, omdat jullie het als boeddhist niet mochten!" Toen keek ze me heel schuld bewust aan en ik dacht: 'Oh Jan, wat ben je nou aan het doen!' Dus af en toe gaat het wel eens mis. Dan kom ik in verledenverhalen en -discussies terecht en vergroot ik het lijden van anderen alleen maar. Eén tel te veel lullen met de buurvrouw en je zit ogenschijnlijk vast. Je kan verkeerd zitten en dan doe je iemand pijn.

Dat kan je toch rechtzetten?

Jawel, ik zet het recht met het besef: het is allemaal nooit gebeurd. Toch probeerde het ik het als Jan ook uit te leggen, maar ik spreek niet zo goed Frans, dus bij elke nuance die ik erin wilde leggen, bevestigde ik alleen maar het beeld dat ze van me heeft dat ik een bruto ben die zomaar dieren doodt.

Een echte killer...

Begon ik ook nog uit te leggen dat in onze traditie Krishna Arjuna dwong om te gaan strijden. Dat beeld wilde ik uitleggen, maar dat lukte me helemaal niet. →

JE KUNT EIGENLIJK MAAR ÉÉN DING
DOEN EN DAT IS ZIEN DAT DE WE-
RELD VAN DE DROOM 'NIET WAAR'
IS. DAN KUN JE, WAT IEMAND OOK
DENKT OF DOET, ZIEN EN LATEN ZIEN
DAT HIJ OF ZIJ ONSCHULDIG IS

Zou dat geholpen hebben dan?

Nou ja, ik probeerde uit te leggen dat ik de boeddhisten respecteer in hun ethiek van 'niet doden', maar dat in mijn traditie God juist tegen je zegt: Je moet ze doden, want ik heb ze reeds gedood, want ze bestaan niet echt. Het is een droom.

Dat is wel een hele stap.

Ja, dat moet je dus niet even tussendoor tegen je buurvrouw zeggen terwijl je niet goed Frans spreekt. Maar in mijn ogen kun je mensen sowieso niet dwingen om wakker te worden. Zelfs de mensen die helemaal rijp zijn, kun je niet dwingen, die doe je daar pijn mee.

Dan blijft de vraag wat je dan nog *wel* kunt doen. Daarin heb ik geleerd om met de ander mee te gaan en hem of haar niet te proberen een bepaalde kant op te sturen. Het is mijn taak om iemand het vertrouwen te geven dat de innerlijke revolutie die zich ogenschijnlijk bij mij heeft afgespeeld bij iedereen kan plaatsvinden.

Ingang tot 'liefde zijn'

De moeilijkheid is: ook als je moe bent of allerlei excuses hebt of wat dan ook, moet je proberen uit het verhaal te blijven, maar je moet tegelijkertijd ook niet bang zijn om fouten te maken. Dus als ik per ongeluk met mijn buurvrouw over die slakken begin, ga ik mezelf geen schuld aanpraten. In het verhaal accepteer ik dat het niet handig

was, maar op de een of andere manier heeft het toch plaatsgevonden. Maar tegelijkertijd zie ik: ze is al thuis, ze hoeft niet te schrikken. Dat is dat dubbele, wat ik vroeger zelf ook niet begreep van het christendom: je zonden zijn je al vergeven of de reden van je angst is je vergeven. Hiermee probeer ik aansluiting bij onze eigen westerse cultuur te krijgen. Ik heb gemerkt dat ik die aansluiting met mijn Odysseusverhaal niet vind. Hoe mooi ik dat verhaal als metafoor van het 'al thuis zijn' ook vind, het komt toch vaak niet over. Daarom gebruik ik zoveel mogelijk andere metaforen die beter blijken te werken.

Je kunt dus eigenlijk maar één ding doen en dat is zien dat de wereld van de droom 'niet waar' is. Dan kun je, wat iemand ook denkt of doet, zien en laten zien dat hij of zij onschuldig is.

Maar is de verleiding niet heel groot om dan maar gewoon 'in je eigen stilte' te blijven?

Die innerlijke stilte is er altijd. Bij mij is die stilte er nooit niet. In les 49 uit *Een Cursus in Wonderen* staat: het is heel goed mogelijk de hele dag te luisteren naar de innerlijke stilte van het 'al thuis zijn' zonder je gewone bezigheden op enigerlei wijze te onderbreken. Dat is voor mij realiteit. Ik hamer daar zo op omdat ik zie dat de mensen die het beginnen te zien het veelal alleen maar gebruiken als ze het nodig hebben in hun droom, als ze pijn hebben. En dat herken ik. Dus ik heb om dit te leren gewoon hulp moe-

ten krijgen. Heb je begrepen wat *Een Cursus in Wonderen* bedoelt, dan kun je de Jezus in je als symbool van 'al thuis zijn' om hulp vragen. Kijk, Jezus als symbool kan niet anders dan de hele dag bij je zijn, maar dan moet je wel bereid zijn daarvoor open te staan.

De *Cursus in Wonderen* heeft me de bevestiging gegeven dat ik het kan delen door de veiligheid van het 'al thuis zijn' te aanvaarden en te herkennen als ingang tot 'liefde zijn'. Dat heb ik ook bij Wolter gekend: dat weten dat iedereen al Bewustzijn is en dat je dus nooit iemand verliest, ook niet door de dood. Ik trek iedereen naar mijn kant. Ik plaats mensen die van mij afgescheiden lijken te zijn op het grondgebied dat we delen.

Wat ik aan de ander geef, geef ik aan mezelf. Dat is de wet van de liefde, dat is wat het gevoel van afgescheidenheid opheft en waarom ik in de ander mijn wezenlijke zelf herken.

Het gaat erom dat je jezelf update, hè. De liefde in jezelf is in het begin nog de liefde van een golf. Die mist nog de liefde van het water. Als je als golf nog denkt dat je liefde bent, dan voel je je alleen. Van Wolter wist ik dat hij iemand was die ook wist wat ik wist ... we zeiden niets ... er was ook niets speciaals ... er was gewoon zijn. Dat zijn met zo iemand was net een beetje meer. Maar toen Wolter overleden was, miste ik het. Ik dacht dat ik het met niemand meer kon delen en vergat dat ik dat delen altijd al in en met mezelf deed. Toen ik dat besepte, was dat alleen-zijn weg. Ik ging die liefde niet meer buiten mezelf projecteren, want ik zag dat die altijd in je is. Dan zie je ook dat de begrenzing in het gekende zit, maar dat het Kennen van het gekende onpersoonlijk en grenzeloos is. Dat is de intimiteit binnen jezelf (je Zelf). In het contact met Wolter waren er wel gevoelens van intimiteit, maar er kwam geen reactie van het lichaam. Daardoor werd het voor mij duidelijk dat intimiteit niks met het lichaam te maken heeft. Alles is onpersoonlijk.

Elke seconde opnieuw sterven

Voor mij is wat ik nu vertel gewoon delen. Ik vertel in alle openheid en zo eerlijk mogelijk alles wat ik heb en weet. Ik denk dat dat de innerlijke revolutie is. Die maakt dat ik niets te verbergen heb, niks, nul, maar dat ik wel heel veel verberg omdat ik anders iedereen die er niet rijp voor is pijn doe.

Wat jij dus eigenlijk doet is je voortdurend afstemmen op de ander ...

Ja, en voortdurend liefde brengen, want ik zie dat die ander denkt dat zij de buurvrouw is en dat ze niks mag doden. Als ik dan per ongeluk zeg dat ik bij haar hond vroeger ook alle teken heb gedood, zie ik dat ze allerlei verwarrende ideeën krijgt, omdat ze dan geconfronteerd wordt met iets waar ze op dat moment niet uitkomt. En angst is het antwoord als je er niet uitkomt. Dat is de gewone mense-

lijke reactie: ik kom er niet uit, dus word ik bang, onzeker, want ik kan het niet aan een gisteren of morgen verbinden. Ik kom in het Nu, en in het Nu is het zo pijnlijk dat ik of naar de ene kant - het verleden - of naar de andere kant - de toekomst - moet.

De definitie van een wonder is de omslag in onze waarneming. Waar we eerst met ogen van angst keken, kijken we nu met ogen van liefde. Waar we eerst naar buiten keken, kijken we nu naar binnen.

Dat is waar we het de hele tijd over hebben. Op het moment dat je leert om als het ware vanboven af te kijken, moet je leren daar te blijven en niet terug te springen, dus in het Nu te blijven en tegelijkertijd te blijven zien dat je nooit weg kunt als dromer. Dan komt de grote verandering. Dan zie je dat in elke situatie nooit 'iemand' was of bent geweest en dat de ander nooit de ander was.

Dan houd je op met oordelen.

Ja, daarmee houd je automatisch op met oordelen. Je moet dus echt helemaal diep in jezelf zien: wacht even, ik ben niet de hoofdpersoon van de droom en ik kan die dus ook niet corrigeren. Doorzien 'het is niet waar', dat is de vergeving.

Als de innerlijke revolutie heeft plaatsgevonden, ga je niet meer de wereld verbeteren. Je herkent weliswaar de onschuld in alle mensen en situaties, maar dat moet je alleen bij jezelf houden. Als je je heel erg alleen voelt hierin, is dat dan gebrek aan vertrouwen?

Je was gewend om, als het even te stil werd in het Nu, dat te gaan compenseren met een verleden of een toekomst. Je ging het Nu opvullen. Als je eenmaal doorhebt hoe het werkelijk is, dan moet je de brug naar het verleden en de brug naar de toekomst definitief sluiten. Dat betekent dat er niet stiekem ook maar één gedachte doorheen mag komen die je nog als echt beschouwt. Ook niet als die betrekking heeft op familie, kennissen, kinderen of wat dan ook. Ieder verhaal is niet waar. Dat is de plaat helemaal schoonpoetsen: alle verhalen van toekomst en verleden, al is het maar een gesprekje met de buurvrouw, doorzien als niet waar, als nooit gebeurd.

Dat is dus 'sterven vóór je doodgaat'.

Ja. Wolter zei: "Je moet elke seconde opnieuw sterven, niet één keer per dag of op belangrijke momenten in je leven."

Dan zie je ook voortdurend de tijd als 'niet waar'.

Ja, daarom maak ik gebruik van vier concepten: Nu, Aandacht, Kennen en Stilte. Dat zijn allemaal verwijzingen naar het ene Zelf. Bijvoorbeeld: laat ik het geloof toe dat ik gisteren die buurvrouw niet juist heb benaderd? Nee, dat is nooit gebeurd. Jan is onschuldig, mijn buurvrouw is onschuldig, het hele verhaal is niet waar, maar het mag wel langskomen. →

JE KUNT HET NU NIET VERLATEN, JE KUNT HET KENNEN NIET VERLATEN, JE KUNT DE AANDACHT NIET PERSOONLIJK MAKEN. HET PERSOONLIJKE VERHAAL DRIJFT ROND IN HET NU, IN DE STILTE, IN DE AANDACHT

Sneller schieten dan je schaduw

Dat is het moeilijke. Het moet oplossen. Die verhalen komen wel allemaal door het Nu heen en die moet je wel helemaal toestaan, maar je moet tegelijkertijd zien dat dat allemaal nooit gebeurd is, want je kunt het Nu niet verlaten, je kunt het Kennen niet verlaten, je kunt de Aandacht niet persoonlijk maken. Het persoonlijke verhaal drijft rond in het Nu, in de Stilte, in de Aandacht.

En wat nu als zich in het persoonlijke verhaal dingen blijven herhalen of als dingen je dwars blijven zitten?

Je kunt gewoon steeds opnieuw zien dat het verhaal van net, van 'toen jij 20 minuten te laat kwam', nooit gebeurd is. Dat is genezen. Terugkerende verhalen moet je steeds weer opnieuw herstellen. Dat is sneller schieten dan de schaduw van je ego. En als het ego dat niet accepteert, accepteer ik ook dat het het niet accepteert. Je moet het verhaal niet weg proberen te krijgen, en dat is wat we vaak doen, want dan bevestig je het alleen maar. Dat is wat *Een Cursus in Wonderen* ook zegt: dan maak je het echt.

Ramana Maharshi zegt: Hoe kan het denken, dat de wereld zelf geschapen heeft, de wereld als onwerkelijk accepteren? Dat is de moeilijkheid.

Dat is de dief die zichzelf vermomd heeft als politieagent en dan de opdracht krijgt om zelf de dief te pakken. Ja, dat lukt nooit. Je moet te allen tijde blijven zien dat je niet in de hoofdpersoon van het verhaal zit, maar eigenlijk boven het slagveld uit zit te kijken.

En dat moet je voor jezelf blijven herhalen, herhalen, herhalen ...

De een meer dan de ander. De meeste zoekers moeten het zo doen. Ik kom maar heel zelden mensen tegen die zo'n diep vertrouwen hebben in de waarheid dat ze dat niet nodig hebben. Die hebben dan een godservaring gehad, een openbaring. Die hebben niets aan verhalen, die gebruiken geen enkel beeld, hebben helemaal geen behoefte aan houvast. Het moment waarop God zich aan hen openbaarde was zo intens dat het ze helemaal niet meer uitmaakt wat hier gebeurt.

De innerlijke revolutie kan dus met een godservaring beginnen of je moet ogenschijnlijk een hele weg afleggen, zoals bij Odysseus het geval was.

Begin maar ergens, staat er in de Odyssee, en ook in de Cursus staat: het maakt niet uit waar je in het Cursusboek begint. Het mooiste zou zijn als je aanvaardt dat je al thuis

bent en je dan niet afvraagt: hoe kan het nou dat ik mezelf nog eenzaam voel of nog als afgescheiden beleef, en waarom moet ik nog ogenschijnlijk doorgaan met plantjes planten of van mijn vrouw of mijn kinderen houden, terwijl ik weet dat het allemaal niet waar is? Je blijft uit die 'waarom-vragen': dat is eigenlijk de sirenes passeren. Je bindt je vast aan het veilige, eeuwige Nu van ons Zijn en ziet al die verhalen langskomen. Je ziet ze wel degelijk, maar je klimt er niet meer in alsof ze waar zijn. Je vergeeft het Nu dus de gedachte aan wat je gisteren hebt gedaan door te zien dat het helemaal nooit gebeurd is. Je *vergeeft* niet wat toch nooit gebeurd is, maar *ziet* dat het nooit gebeurd is omdat je het Nu en daarmee ons 'al thuis zijn' niet uit kunt en elk verhaal binnen het Nu dus niet waar is. Dat is de ware vergeving. ←

ADV